

HAZİRAN AYI FİYAT GELİŞMELERİ

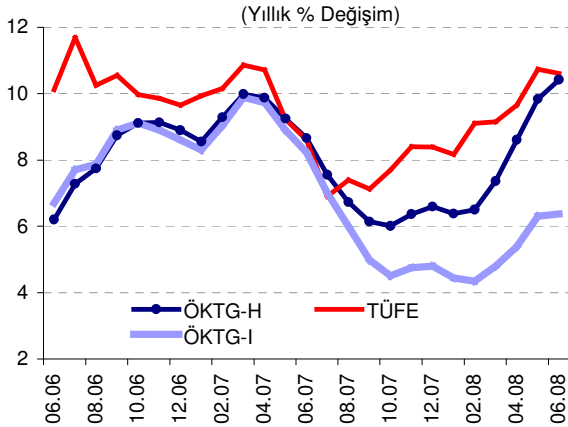
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Temmuz 2008

ÖZET...

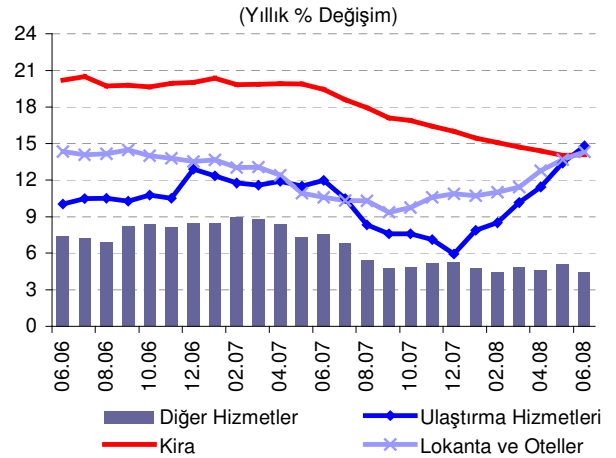
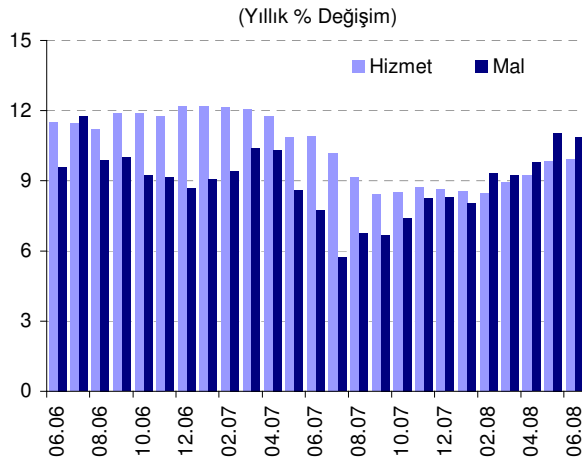
Haziran ayında tüketici fiyat endeksi yüzde 0,36 oranında azalmış ve yıllık enflasyon yüzde 10,61'e gerilemiştir. İşlenmiş gıda ve enerji fiyatlarındaki hızlı artışların devam etmesine rağmen, işlenmemiş gıda fiyatlarında gözlenen düzeltme bu gelişmede belirleyici olmuştur. Haziran ayı itibarıyla yıllık enflasyonun 6,80 puanlık kısmı gıda ve enerji fiyatlarındaki artıştan kaynaklanmıştır. Gıda ve enerji fiyatlarındaki artışlara paralel olarak yemek hizmetleri ile ulaştırma hizmetleri fiyatlarının yıllık artış oranı da yükselmeye devam etmiş, diğer hizmet fiyatları ise olumsuz bir görünüm sergilememiştir. Yıllık enflasyonun önümüzdeki aylarda baz etkisinin katkısıyla yüksek seyrini koruyacağı, yılın son çeyreğinden itibaren ise kademeli olarak düşüş eğilimine gireceği tahmin edilmektedir.

...DEĞERLENDİRMELER...

Haziran ayında tüketici fiyat endeksi yüzde 0,36 oranında oranında azalmış ve yıllık enflasyon yüzde 10,61'e gerilemiştir. Enerji, işlenmemiş gıda ürünleri, alkollü içecekler ve tütün ürünleri ile altını dışlayan ÖKTG-H endeksinin yıllık artış oranı işlenmiş gıda fiyatlarındaki artışlara bağlı olarak yüzde 10,42'ye yükselmiştir. Nitekim, bu endeksten işlenmiş gıdanın çıkarılmasıyla elde edilen ÖKTG-I göstergesinin yıllık artış oranı bir önceki aya kıyasla önemli bir değişim göstermemiş ve yüzde 6,37 olarak gerçekleşmiştir.

Mayıs ayında mal grubu fiyatları işlenmemiş gıda fiyatlarındaki düşüşün etkisiyle yüzde 0,90 oranında gerilerken, hizmet grubu fiyatları yüzde 1,23 oranında artmıştır. Yıllık enflasyon hizmet grubunda önemli bir değişim göstermemiş ve yüzde 9,91 olarak gerçekleşmiştir. Mal grubu fiyatlarının yıllık artış oranı ise yüzde 10,85'e gerilemiştir.

Haziran ayında yemek hizmetleri fiyatları son dönemdeki artış eğilimini yavaşlayarak da olsa sürdürmüştür. Ulaştırma hizmetleri fiyatları ise yüzde 2,35 oranında artmıştır. Böylelikle ulaştırma hizmetlerinin yıllık artış oranı yüzde 14,8'e yükselmiştir. Haziran ayında eğitim ve haberleşme gruplarında mevsimsel fiyat artışları gözlenirken, kira yüzde 1,09 oranında artmıştır. Yıllık kira artış oranı ise yüzde 14 seviyesini korumuştur.

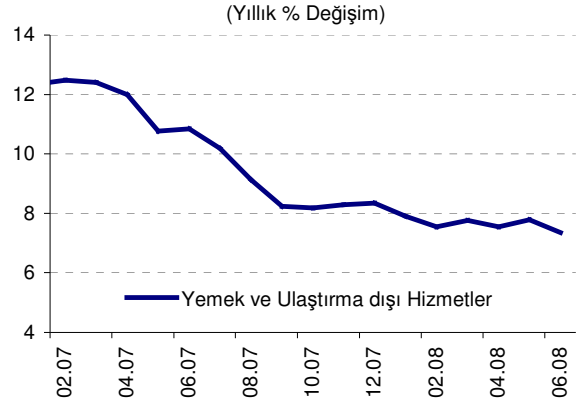
HAZİRAN AYI FİYAT GELİŞMELERİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

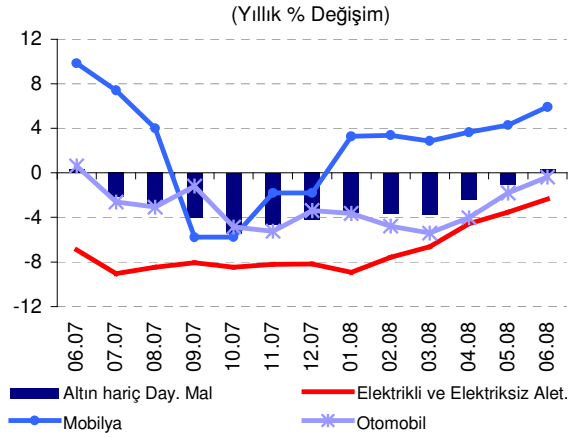
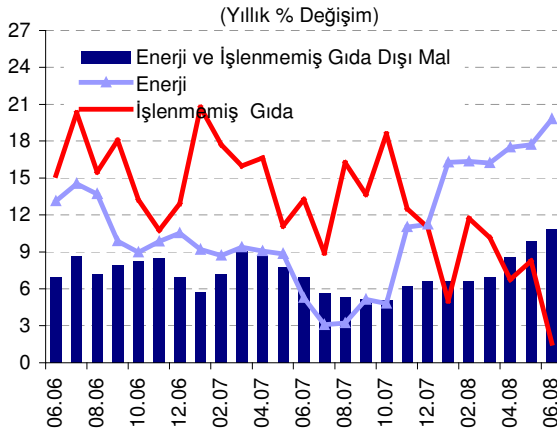
4 Temmuz 2008

Gıda ve enerji fiyatlarındaki hızlı artışların etkisiyle ulaştırma ve yemek hizmetleri fiyatlarındaki yükselişlerin devam etmesi hizmet enflasyonundaki düşüşü engellemektedir. Nitekim, bu gruplar haricindeki hizmet fiyatlarının yıllık artış oranı Haziran ayında 0,4 puan düşerek yüzde 7,35'e gerilemiştir.

Enerji fiyatları, akaryakıt fiyatlarındaki artışların etkisiyle Haziran ayında yüzde 1,75 oranında yükselmiştir. Böylece enerji fiyatlarındaki yıllık artış yüzde 19,80 oranına ulaşmıştır. Enerji fiyatlarının enflasyon üzerindeki olumsuz yansımaları Temmuz ayında da devam edecektir. Otomatik fiyatlandırmaya geçilmesi ile birlikte Temmuz ayının başından itibaren elektrikte geçerli olan yeni fiyat tarifelerinin TÜFE üzerindeki doğrudan etkisinin yaklaşık 0,5 puan olacağı tahmin edilmektedir.

Enerji ve işlenmemiş gıda dışı mal grubu yıllık enflasyonu yüzde 10,79'a yükselmiştir. Bu yükselişte işlenmiş gıda ürünleri ve dayanıklı mal grubu yıllık enflasyonlarındaki artışlar etkili olmuştur. Giyim fiyatlarının yıllık artış oranı ise bir önceki aya kıyasla 1,75 puan azalarak yüzde 2,86 olmuştur.

Haziran ayında (altın hariç) dayanıklı mal grubu fiyatları yüzde 0,64 oranında yükselmiştir. Otomobil ile elektrikli ve elektriksiz aletler grubu fiyatları sırasıyla yüzde 0,27 ve yüzde 0,44 ile geçen aylara kıyasla daha düşük oranda artarken, mobilya fiyatları yüzde 1,41 oranında yükselmiştir. Altın fiyatları ise yüzde 1,45 oranında gerilemiştir.

HAZİRAN AYI FİYAT GELİŞMELERİ

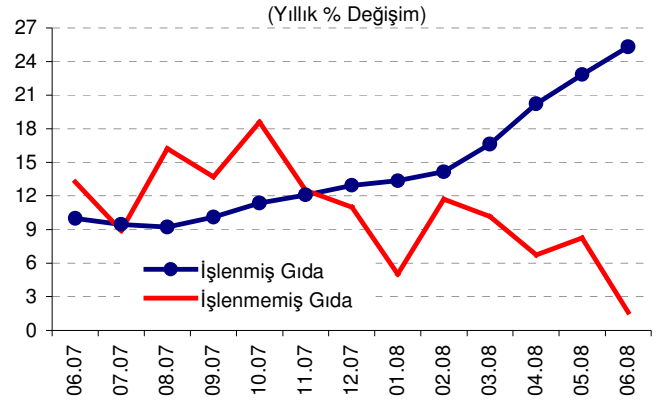
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Temmuz 2008

	Aylık Yüzde Değişim		Yıllık Yüzde Değişim	
	Haziran 2008	Haziran 2007	Haziran 2008	Haziran 2007
TÜFE	-0,36	-0,24	10,61	8,60
1. Mallar	-0,90	-0,74	10,85	7,75
Enerji	1,75	-0,03	19,80	5,28
İşlenmemiş Gıda	-9,99	-4,10	1,60	13,25
Enerji ve İşlenmemiş Gıda Dışı Mallar	0,89	0,08	10,79	6,97
Dayanıklı Mallar	0,45	-0,93	2,49	-0,77
Altın Hariç Dayanıklı Mallar	0,64	-0,69	0,30	0,32
Yarı Dayanıklı Mallar	0,98	0,42	12,05	6,43
Dayanısız Mallar	-2,59	-1,50	12,09	10,96
2. Hizmetler	1,23	1,18	9,91	10,90
Kira	1,09	1,05	14,07	19,44
Lokanta ve Oteller	1,11	0,53	14,32	10,58
Ulaştırma Hizmetleri	2,35	1,13	14,79	11,97
Diğer Hizmetler	0,97	1,61	4,45	7,58

Kaynak: TÜİK, TCMB.

Haziran ayında işlenmemiş gıda ürünleri fiyatları yüzde 9,99 oranında azalmış ve bu gelişmeyle birlikte grup fiyat artışı yıllık bazda yüzde 1,60 seviyesine gerilemiştir. Mevsimsel ortalamaların üzerindeki bu gerilemede, özellikle ihracat imkanlarındaki daralmanın da etkisi ile fiyatları yüzde 21,69 oranında gerileyen taze meyve-sebze ürünleri etkili olmuştur. Domates fiyatlarında gerçekleşen yaklaşık yüzde 50 oranındaki azalış söz konusu gerilemede belirleyici olmuştur.

İşlenmiş gıda fiyatlarında son bir yıllık dönemde gözlenen yüksek artış eğilimi Haziran ayında da sürmüştür. Aylık bazda yüzde 2,15 oranında artan grup fiyatları, yıllık bazda yüzde 25,30 oranında yükselmiştir. Bu gelişmede, aylık bazda yüzde 4,11 oranında artan ve yıllık artış oranı yüzde 33,14'e ulaşan ekmek ve tahıllar kalemindeki fiyat gelişmeleri etkili olmuştur.

...ÜFE...

Haziran ayında üretici fiyatları yüzde 0,32 oranında artarken yıllık ÜFE enflasyonu yüzde 17,03'e yükselmiştir. Üretici fiyatlarında Haziran ayında görülen artışın 0,85 puanı sanayi ürünleri fiyatlarındaki yükselişten kaynaklanırken, tarım ürünleri fiyatlarının 0,53 puan düşürücü yönde katkı sağladığı görülmektedir.

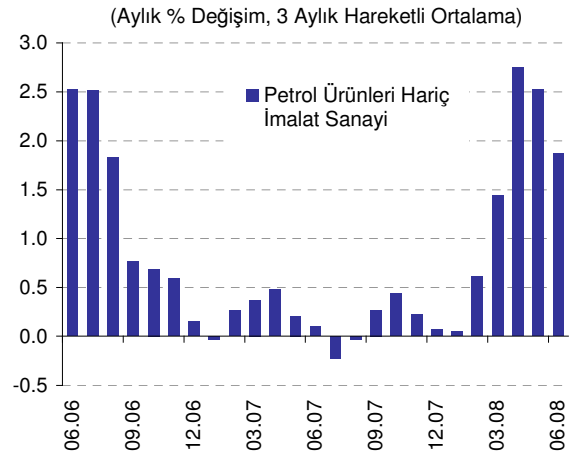
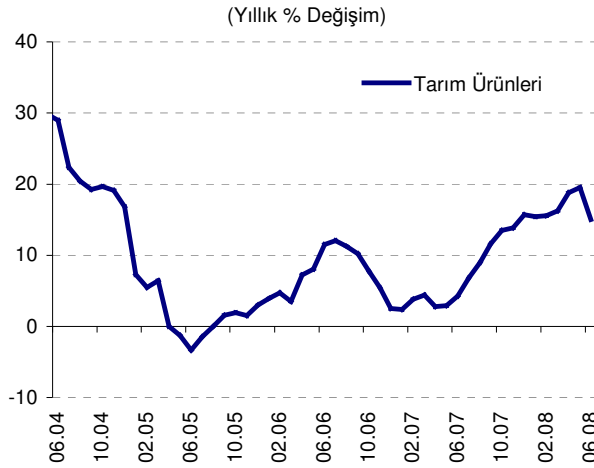
Haziran ayında imalat sanayi fiyatları yüzde 1,43 oranında artmıştır. Petrol ürünleri fiyatlarında görülen yüzde 5,25'lik etki arındırıldıktan sonra imalat sanayi fiyatlarındaki artışın yüzde 0,79'a gerilediği görülmektedir. Ana metal sanayi fiyatlarında Ocak ayından bu yana görülen yüksek oranlı artış eğilimi Haziran ayında yavaşlayarak devam etmiş ve sektör fiyatları geçen aya göre yüzde 4,99 oranında artmıştır. Gıda ürünleri, motorlu kara taşıtı ve mobilya sektörlerinde ise fiyatların Mayıs ayına göre gerilediği görülmektedir.

HAZİRAN AYI FİYAT GELİŞMELERİ

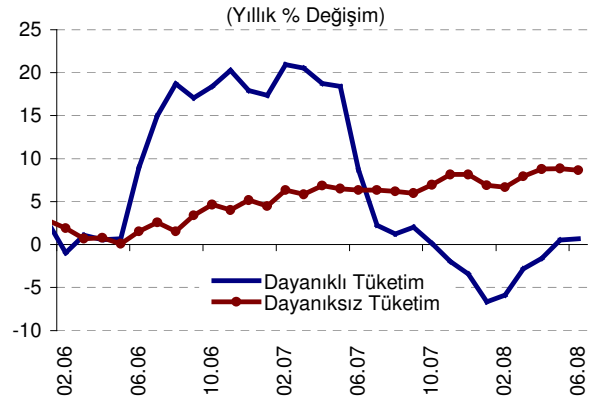
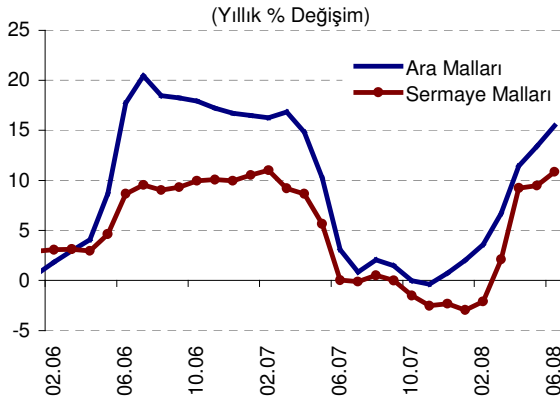

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Temmuz 2008

Üretici fiyat endeksi MİGS sınıflamasına göre incelendiğinde, Haziran ayında dayanıksız tüketim malları fiyatlarında önemli bir değişim gözlenmezken, dayanıklı tüketim malları fiyatlarında düşüş, diğer kalemlerin fiyatlarında ise artış görülmektedir. Ara malları fiyatlarında süregelen artışta ana metal sanayi fiyatlarındaki yükseliş belirleyici olmaya devam ederken, bu kalemden Ocak-Haziran ayları arasında gözlenen yüzde 16,76 oranındaki artışın 10,44 puanının ana metal sanayi fiyatlarındaki yükselişten kaynaklandığı belirtilmelidir. Diğer taraftan, mobilya ve kahverengi eşya fiyatlarındaki düşüşler dayanıklı tüketim malları fiyatlarını aşağı çekerken, beyaz eşya fiyatlarındaki artışın bu düşüşü sınırladığı görülmektedir.

MİGS Sınıflamasına Göre ÜFE Gelişmeleri

Aylık Yüzde Değişim

	Tem.07	Ağu.07	Eyl.07	Eki.07	Kas.07	Ara.07	Oca.08	Şub.08	Mar.08	Nis.08	May.08	Haz.08	Oca-Haz*
Ara Malları Fiyatları	-0,63	0,72	0,06	-1,13	-0,64	0,53	1,18	1,66	4,30	4,90	2,03	1,69	16,76
Sermaye Malları Fiyatları	-0,27	0,43	-0,22	-0,59	-0,64	0,75	0,44	1,23	2,84	6,71	-0,42	0,32	11,47
Dayanıklı Tüketim Malları Fiyatları	-2,02	1,01	0,23	-0,02	-1,17	-1,90	-2,00	0,90	2,74	0,75	2,60	-0,30	4,69
Dayanıksız Tüketim Malları Fiyatları	0,13	0,13	2,13	1,88	0,84	0,14	-1,15	1,63	0,86	2,08	-0,33	0,02	3,12
Enerji Fiyatları	1,84	2,68	-0,32	-2,94	6,68	-0,86	0,60	7,74	7,85	8,56	5,29	2,06	36,35

Kaynak: TÜİK, TCMB.

*6 aylık birikimli artış.

HAZİRAN AYI FİYAT GELİŞMELERİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Temmuz 2008

...TABLOLAR

Haziran Ayı TÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)					
	Ağırlık	2008		2007	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
TÜFE	100	-0,36	10,61	-0,24	8,60
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	28,63	-3,40	13,96	-1,94	11,52
Alkollü İçecekler ve Tütün	5,00	0,01	6,84	0,02	10,20
Giyim ve Ayakkabı	8,07	-0,41	2,86	1,30	7,15
Konut	16,60	1,30	16,30	0,39	10,86
Ev Eşyası	7,42	1,04	6,22	0,24	11,18
Sağlık	2,54	0,11	-0,41	0,07	4,71
Ulaştırma	12,59	1,62	11,64	-0,17	4,00
Haberleşme	4,30	0,66	-1,27	1,41	0,76
Eğlence ve Kültür	2,81	0,70	2,04	1,31	2,76
Eğitim	2,24	2,39	6,86	2,22	8,20
Lokanta ve Oteller	5,64	1,11	14,32	0,53	10,58
Çeşitli Mal ve Hizmetler	4,16	0,20	10,61	-0,62	2,93

Kaynak: TÜİK

Haziran Ayı ÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)					
	Ağırlık	2008		2007	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
ÜFE	100	0,32	17,03	-0,11	2,89
Tarım	19,84	-2,73	15,02	1,06	4,30
Sanayi	80,16	1,06	17,51	-0,39	2,56
Madencilik	1,62	3,17	27,26	0,24	5,00
İmalat	73,33	1,43	17,19	-0,24	1,92
Enerji	5,21	-4,10	18,96	-2,32	11,28

Kaynak: TÜİK

Bu rapor, fiyat istatistiklerinin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmasını izleyen iki iş günü içinde yayımlanmakta ve TCMB'nin bir önceki ayın enflasyon rakamlarına ilişkin ilk görüşlerini ifade etmekte olup, resmi fiyat istatistiklerinin açıklanması ile Para Politikası Kurulu toplantısı arasında geçen süre zarfında aylık enflasyon gelişmelerinin kamuoyu tarafından daha sağlıklı biçimde yorumlanmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.